

CFR de Vigo

Integración da IoT e da Domótica

Prácticas Node-Red MQTT Versión Arduinoblocks

Flaticon

Versión de Arduinoblocks para as prácticas NODE-RED - MQTT

As prácticas poden realizarse en Arduinoblocks, con algún que outra modificación menor. O maior problema atopado, que poida que teña solución, aínda que eu non a atopei, é que non se poden asignar variables booleanas a un topic, co que teríamos que cambiar a forma de configurar os nodos e as variables asociadas a sensores e actuadores binarios.

1. Práctica 1. Conexión do ESP32 á rede WIFI e ao servidor MQTT

Nesta primeira práctica comprobaremos que o ESP32 se conecta correctamente á wifi e ao servidor MQTT.

Pasos a seguir:

1. Creamos o programa cos bloques de Arduinoblocks.
2. Descargamos o código e o abrimos co IDE de Arduino.
3. Cargamos o programa no ESP32, tal como vimos na práctica 1 anterior.
4. No exemplo da imaxe tamén facemos que o ESP teña unha IP fixa, isto non o faremos neste curso, pero si que é adecuado facelo na aula co alumnado, pero sempre asignando unha IP distinta a cada ESP.
5. MOI IMPORTANTE: se queremos conectar máis dunha ESP ao mesmo servidor teremos que cambiar o nome do cliente MQTT, no caso do código obtido de Arduinoblocks:

```
PubSubClient espmqtt_client(espmqtt_wifiClient);
```

```
PubSubClient espmqtt_client(espmqtt_wifiClient2);
```

```
.
```

```
PubSubClient espmqtt_client(espmqtt_wifiClient10);
```

6. Abrimos o monitor serie e comprobamos que o ESP se conecta correctamente. Para unha comunicación correcta temos que seleccionar un "Baud rate" de 115200

```
.....  
Conexión correcta  
=> ESP32 a dirección IP address é: 192.168.1.101  
Conectando o MQTT broker ...Reconexión ao servidor mqtt correcta
```

The image shows a Scratch script for an ESP32, titled "Práctica1_Wifi". The script is organized into two main sections: "Inicializar" (Initialize) and "Bucle" (Loop).

Inicializar (Initialize):

- Iniciar Baudios:** Set to 115200.
- Enviar:** Send the message "Conectando a Wifi" with a line break.
- Conectar a una red WiFi:** Configure the WiFi connection with SSID "ATuaSSID" and Clave "OTeuContrasinal".
- Configuración estática:** Configure static IP settings: Dirección IP (192.168.1.32), Máscara de subred (255.255.255.0), Puerta de enlace (192.168.1.1), DNS-1 (8.8.8.8), and DNS-2 (8.8.4.4).
- Enviar:** Send the message "Conectado a IP" with a line break, including the Dirección IP.
- Enviar:** Send the message "Conectando a Raspberry MQTT" with a line break.
- MQTT Iniciar:** Configure the MQTT broker with Broker "192.168.1.101" and Puerto "1883".
- Condición:** A "si" (if) block checking "¿está conectado?".
- Hacer (If True):** Send the message "Conectado a Raspberry MQTT" with a line break.
- Sino (If False):** Send the message "Reintentando conexión a Raspberry MQTT" with a line break.

Bucle (Loop): The script loops back to the start of the initialization process.

Temos que substituír a IP do broker MQTT pola IP do noso broker, a SSID e contrasinal da nosa WiFi e se non queremos unha IP estática para cada ESP teremos que eliminar o bloque "Configuración estática"

2. Práctica 2. Control dun LED

O Ola Mundo! Canónico, acender e apagar un LED.

Material necesario:

- ESP32 WROOM + shield
- LED 5mm
- Resistencia de 330 Ω
- Placa de conexións
- Cables M-F

Pasos a seguir:

1. Creamos o programa da imaxe inferior en Arduinoblocks e seguimos os pasos da práctica do boletín anterior:
2. Para poder controlar un LED desde o panel de control temos que crear o fluxo en Node-Red. Como temos que telo preparado para o resto de prácticas xa facemos o fluxo completo.
3. Todos os topics teremos que utilizalos nos programas, polo que é importante estruturalos correctamente e non equivocarse ao escribilos nos programas.
4. No documento Mapa_Topics podes ver a proposta de topics.
5. Neste caso creamos o topic casa/actuadores/led e utilizamos os nodos **switch** e **mqtt out**, que chamaremos **interruptorLED** e **casa/actuadores/led** para que no fluxo teñamos claro o que fan eses nodos.
6. Descargamos o código desde Arduinoblocks e o abrimos co IDE Arduino, modificamos os nomes dos clientes MQTT, no caso de conectar máis dun ESP en cada broker e subimos o programa ao ESP.
7. Comprobamos que a configuración dos nodos do fluxo de Node Red se corresponde coa que aparece no código do programa. Que estamos a usar o mesmo topic e as mesmas mensaxes.
8. O esquema de conexións, a configuración do nodo **switch** e o fluxo de Node-Red podedes velos máis abaixo. LED conectado ao GPIO 2.
9. Abrimos no navegador o panel (Dashboard): ip do servidor:1880/ui
10. Comprobamos que ao accionar o interruptor o LED acende e apaga.

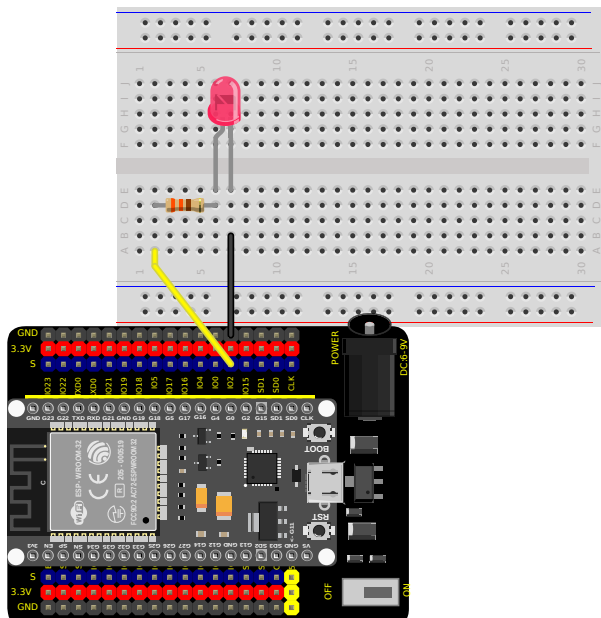
Práctica2_LED

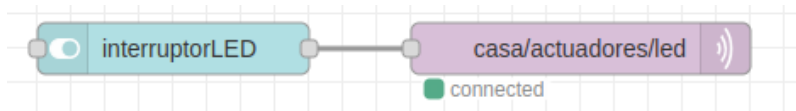
Inicializar

- Iniciar Baudios 115200
- Enviar "Conectando a Wifi" Salto de línea
- Conectar a una red WiFi
 - SSID ATuaSSID
 - Clave OTeuContrasinal
- Configuración estática
 - Dirección IP 192 . 168 . 1 . 32
 - Máscara de subred 255 . 255 . 255 . 0
 - Puerta de enlace 192 . 168 . 1 . 1
 - DNS-1 8 . 8 . 8 . 8
 - DNS-2 8 . 8 . 4 . 4
- Enviar + - crear texto con "Conectado a IP" Salto de línea
 - Dirección IP
- Enviar "Conectando a Raspberry MQTT" Salto de línea
- MQTT Iniciar
 - Broker 192.168.1.101
 - Puerto 1883
 - Cliente Id
 - Usuario
 - Clave
- + si ¿está conectado?
 - hacer Enviar "Conectado a Raspberry MQTT" Salto de línea
 - sino Enviar "Reintentando conexión a Raspberry MQTT" Salto de línea
- MQTT Suscribirse Tema "casa/actuadores/led" led

Bucle

- si led = 1
 - hacer Led Pin 2 Estado ON
 - Enviar "LED aceso" Salto de línea
 - sino Led Pin 2 Estado OFF
 - Enviar "LED apagado" Salto de línea
- Esperar 100 milisegundos

Edit switch node

Delete Cancel Done

Properties

Group [Home] Actuadores dixitais

Size auto

Label interruptorLED

Tooltip optional tooltip

Icon Default

→ Pass through **msg** if payload matches valid state: ☒

☒ When clicked, send:

On Payload 1

Off Payload 0

Topic msg. topic

Class Optional CSS class name(s) for widget

Name

3. Práctica 3. Relé

O relé funcionará, a efectos prácticos como o LED, será un interruptor que activaremos e desactivaremos para que este á súa vez acenda ou apague un actuador que necesita máis potencia que a que pode proporcionar o ESP32. No noso exemplo utilizaremos un ventilador que funciona con 5 V.

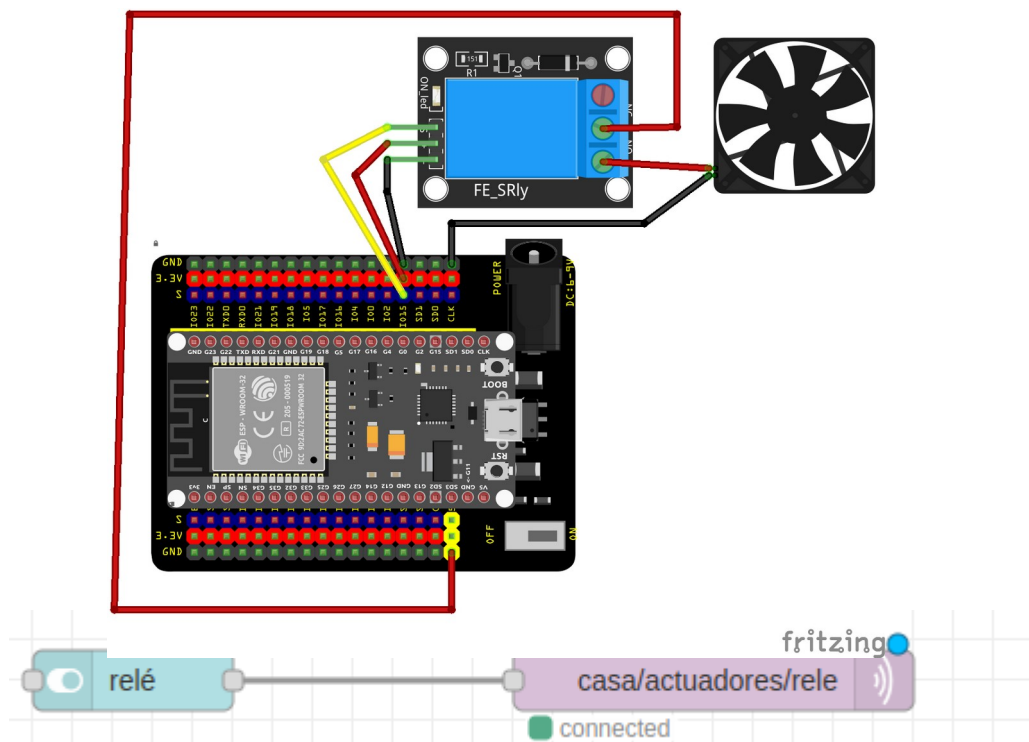
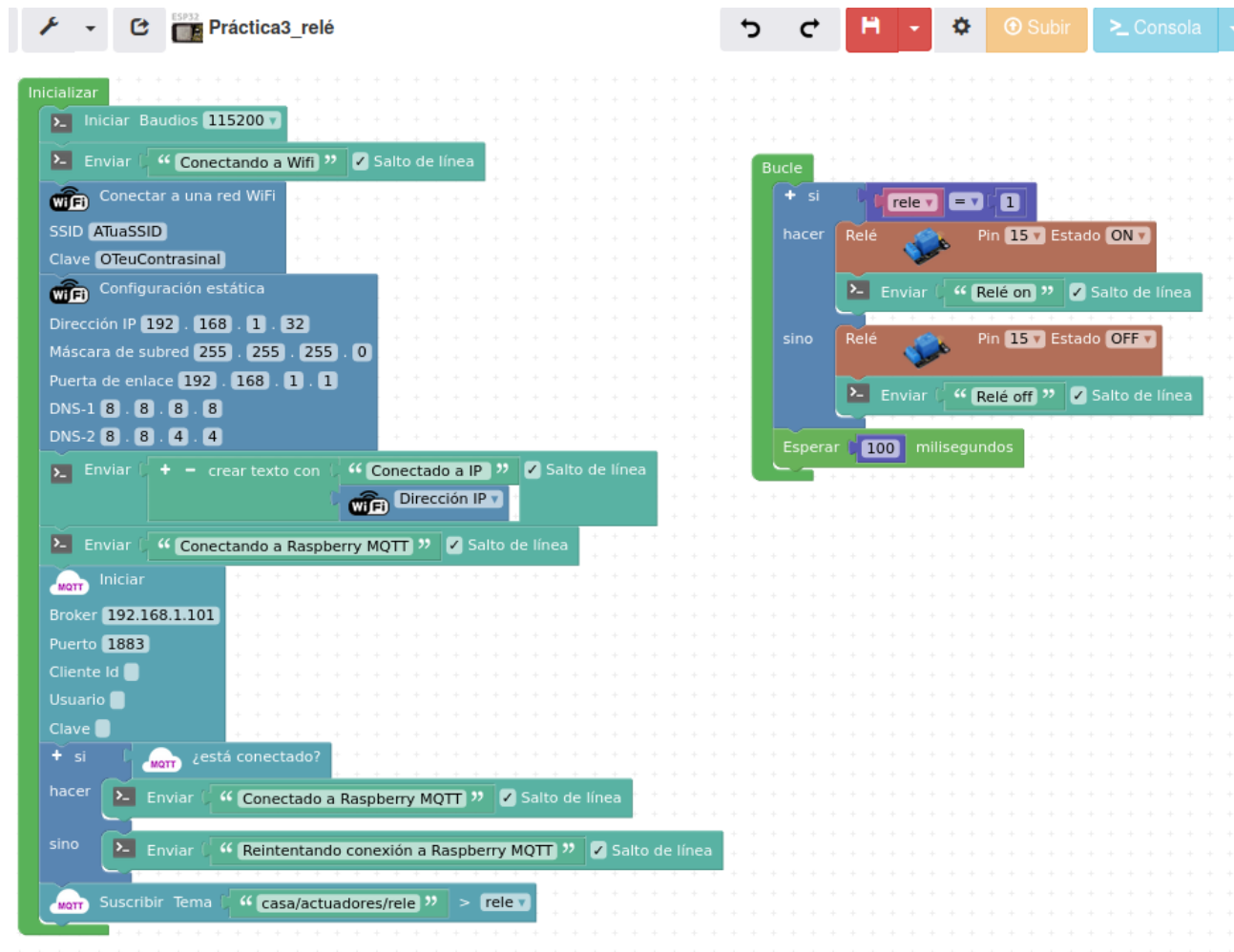
Material necesario:

- ESP32 WROOM + shield
- Módulo relé.
- Ventilador 5V.
- Cables M-M, M-F, F-F

Pasos a seguir:

1. Seguimos os mesmos pasos que na práctica do LED, pero co programa de Arduinoblocks da imaxe inferior. Ao nodo switch que creamos en Node-Red chamáremolo **relé** e ao módulo mqtt out chamámolo **casa/actuadores/rele**
2. O esquema de conexións está máis abaixo, o relé está conectado ao GPIO 15. O relé conectámolo a un dos pins do shield que proporcionan 5V.
3. Unha vez teñamos creados os nodos en Node-Red, conectados os compoñentes na placa e cargado o programa no ESP32 abrimos o panel de control e comprobamos que o relé funciona correctamente, facendo que o ventilador acenda e apague.

Non esquecer modificar os nomes dos clientes MQTT, se fora necesario, antes de cargar o programa no ESP.

4. Práctica 4. Zoador.

O zoador será activo e o activamos e desactivamos igual que ao LED e o relé. A patilla + do zoador conectámola ao GPIO12, a través dunha resistencia de 220Ω e a outra ao GND.

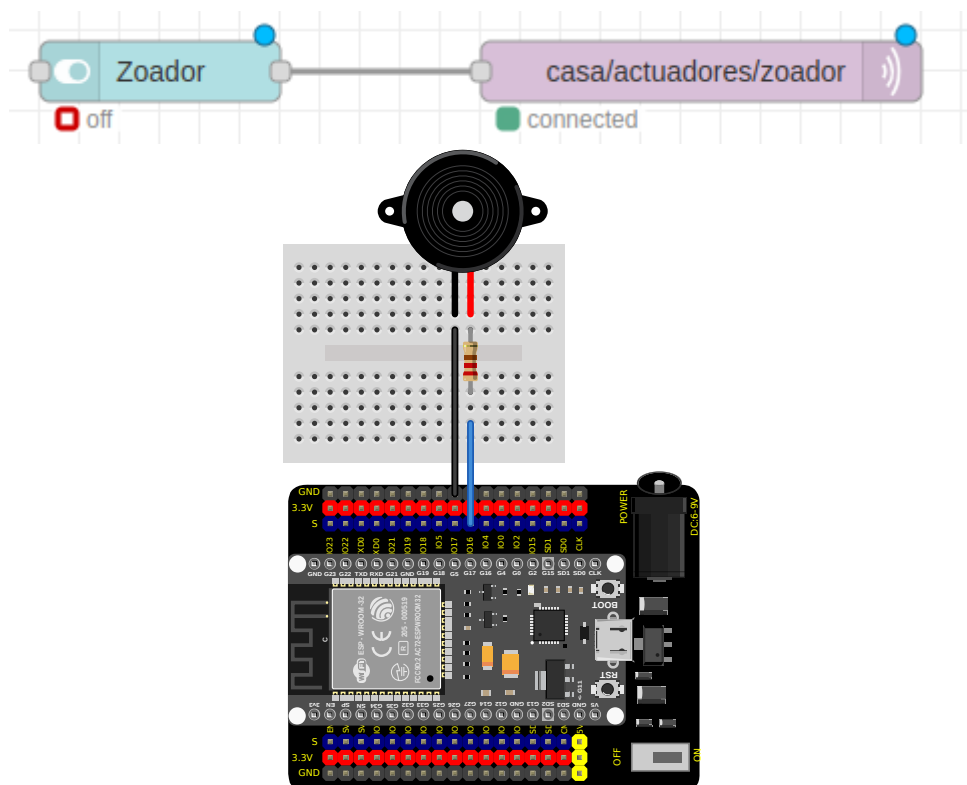
Material necesario:

- ESP32 WROOM + shield
- Zoador.
- Cables F-F

Pasos a seguir:

1. Seguimos os mesmos pasos que na práctica do LED, pero co programa da imaxe. Ao nodo switch que creamos en Node-Red chamáremolo **Zoador** e ao módulo mqtt out chamámolo **casa/actuadores/zoador**
2. O esquema de conexións e o fluxo de Node-Red están máis abaixo.
3. Unha vez teñamos creado os nodos en Node-Red, conectados os compoñentes na placa e cargado o programa no ESP32 abrimos o panel de control e comprobamos que o zoador funciona correctamente, facendo ruído ao activalo.

Non esquecer modificar os nomes dos clientes MQTT, se fora necesario, antes de cargar o programa no ESP.

hivos Práctica4_Zoador

Subir

Inicializar

- Iniciar Baudios 115200
- Enviar "Conectando a Wifi" ☒ Salto de línea
- WiFi Conectar a una red Wifi
 - SSID ATuaSSID
 - Clave OTeuContrasinal
- WiFi Configuración estática
 - Dirección IP 192 . 168 . 1 . 32
 - Máscara de subred 255 . 255 . 255 . 0
 - Puerta de enlace 192 . 168 . 1 . 1
 - DNS-1 8 . 8 . 8 . 8
 - DNS-2 8 . 8 . 4 . 4
- Enviar + - crear texto con "Conectado a IP" ☒ Salto de línea
 - WiFi Dirección IP
- Enviar "Conectando a Raspberry MQTT" ☒ Salto de línea
- MQTT Iniciar
 - Broker 192.168.1.101
 - Puerto 1883
 - Cliente Id
 - Usuario
 - Clave
- + si ¿está conectado?
 - hacer
 - Enviar "Conectado a Raspberry MQTT" ☒ Salto de línea
 - sino
 - Enviar "Reintentando conexión a Raspberry MQTT" ☒ Salto de línea
- MQTT Suscribirse Tema "casa/actuadores/zoador" > zoador

Bucle

- si zoador == 1
 - hacer
 - Escribir digital Pin 12 ON
 - Enviar "Zoador aceso" ☒ Salto de línea
 - sino
 - Escribir digital Pin 12 OFF
 - Enviar "Zoador apagado" ☒ Salto de línea
- Esperar 100 milisegundos

5. Práctica 5. Microservo

O control dun servo será moi útil para poder mover múltiples mecanismos. No exemplo da casa utilizamos unha porta accionada por un mecanismo de piñón – cremalleira.

Na placa que utilizamos podemos conectar a alimentación do servo a 3,3V ou a 5V, nos dous casos funcionará, pero xa que o utilizamos para mover unha porta conectáremolo ao pin de 5V, e ao GPIO5.

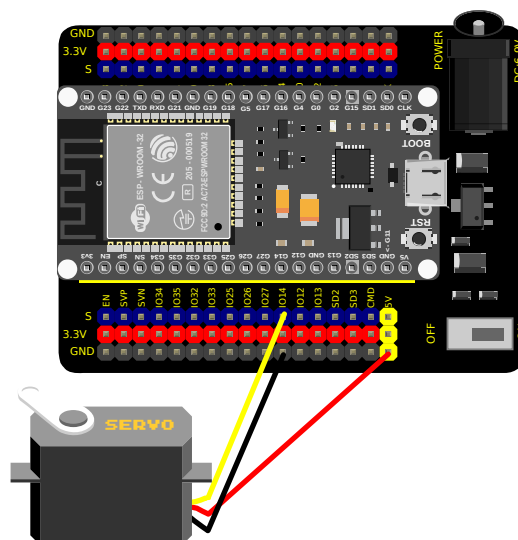
Para manexar o servo coa biblioteca ESP32Servo enviamos un valor ao servo de entre 0 e 100, que se traduce nun movemento do servo de entre 0 e 180°.

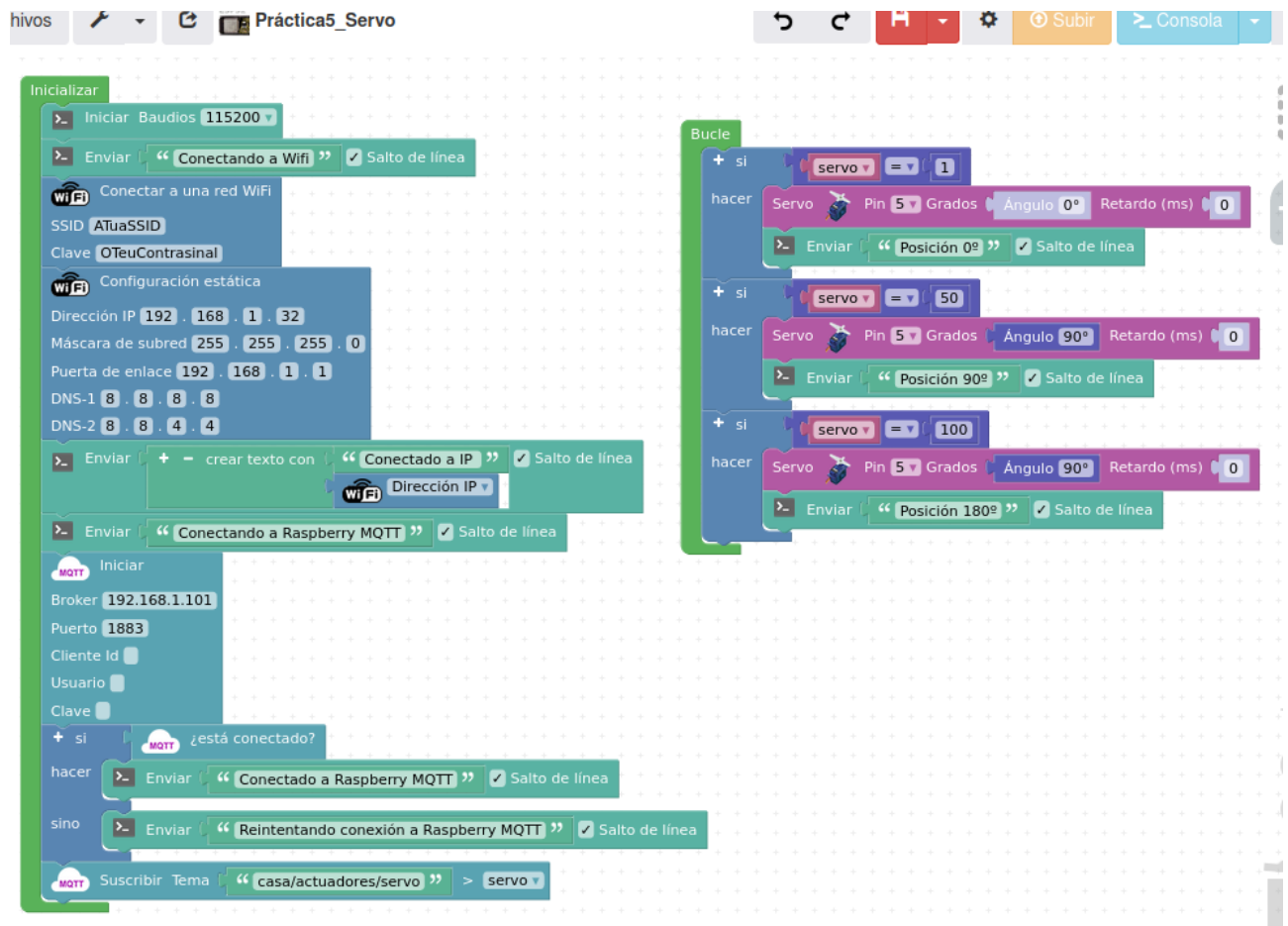
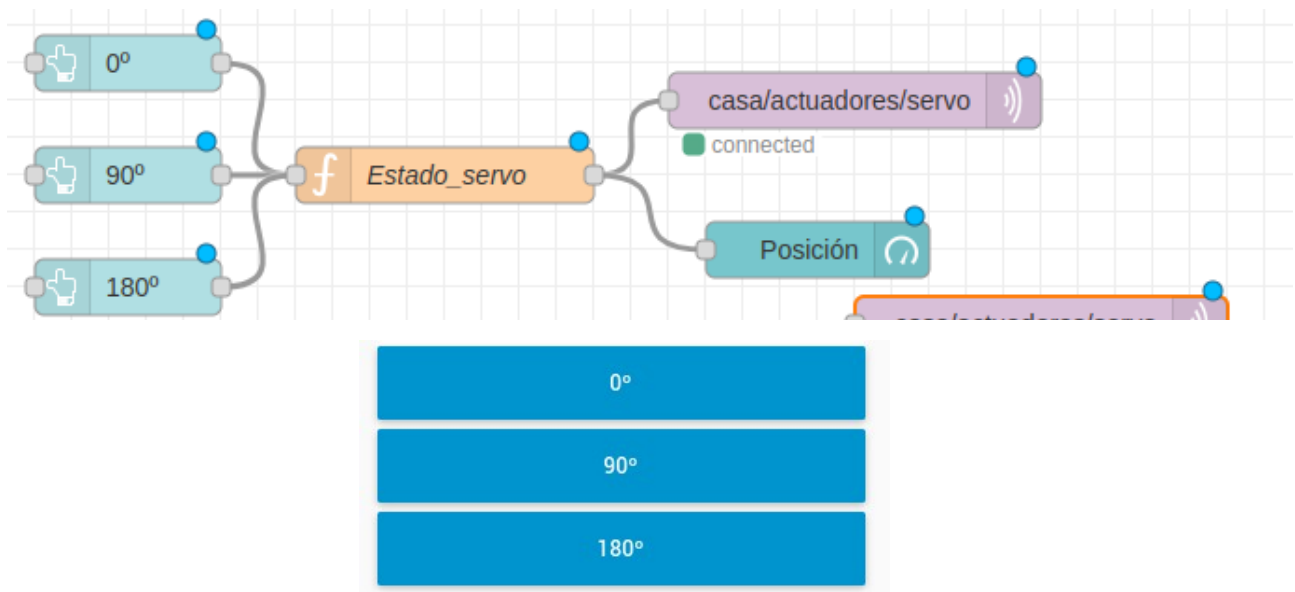
En Node-Red podemos crear botóns para posicións concretas.

- ESP32 WROOM + shield Microservo 9g Cable M-F

Pasos a seguir:

1. O esquema de conexións e os nodos en Node-Red son os das imaxes.
2. Creamos 3 botóns para as posicións 0, 90 e 180°.
3. O módulo **function** serve para poder enviar a orde que enviamos ao módulo **mqtt out** e a un indicador de posición. Ao módulo **mqtt out** ten a etiqueta **casa/actuadores/servo**, que o mesmo que o topic.
4. Creamos en Arduinoblocks o programa da imaxe inferior.
5. Instalamos no ESP32 o programa que descargamos de Arduinoblocks , desde o IDE Arduino. Cambiamos os nomes dos clientes MQTT, se fora necesario.
6. Unha vez teñamos creado os nodos en Node-Red, conectados os compoñentes na placa e cargado o programa no ESP32 abrimos o panel de control e comprobamos que o servo funciona correctamente, movéndose á posición que ordenamos.

6. Práctica 6. LED RGB

Este programa de Arduinoblocks é distinto ao do boletín anterior, olo que o fluxo de Node-Red ten que ser distinto, agora enviaremos un valor para R, G e B, respectivamente para crear a cor que precisemos, polo que teremos que crear 3 novos topics:

`casa/actuadores/ledr`

`casa/actuadores/ledg`

`casa/actuadores/ledb`

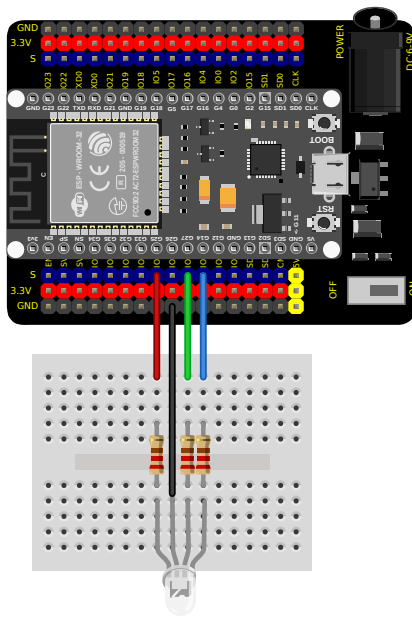
Utilizamos 3 GPIO: 25 para R, 26 para G e 27 para B.

Material necesario:

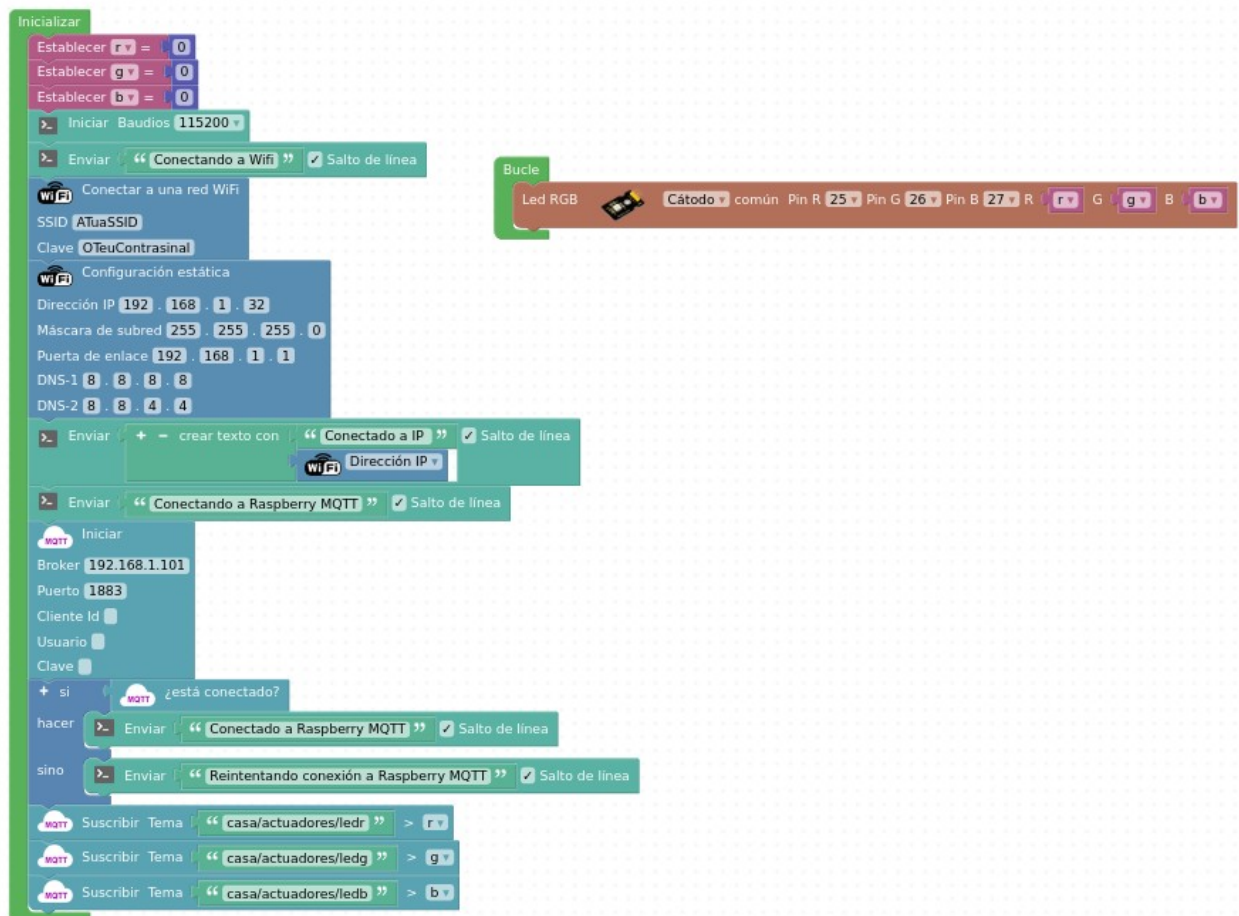
- ESP32 WROOM + shield
- 3 resistencias 220Ω
- LED RGB 5mm. Importante saber se é de ánodo ou de cátodo común.
- Placa protoboard
- Cables M-F

Pasos a seguir:

1. O esquema de conexións e os nodos en Node-Red son os das imaxes.
2. Na configuración do nodo **mqtt out** escribir **`casa/actuadores/ledr g ou b`** segundo corresponda.
3. Engadimos un nodo **debug** para poder comprobar a mensaxe enviada cando seleccionamos unha cor no panel.
4. Instalamos no ESP32 o programa descargado de Arduinoblocks, desde o IDE Arduino.
5. Unha vez teñamos creado o fluxo en Node-Red, conectados os compoñentes na placa e cargado o programa no ESP32 abrimos o panel de control e comprobamos que podemos seleccionar a cor e a intensidade.

Archivos Práctica6_RGB

7. Práctica 7. Sensor Temperatura e humidade DHT11.

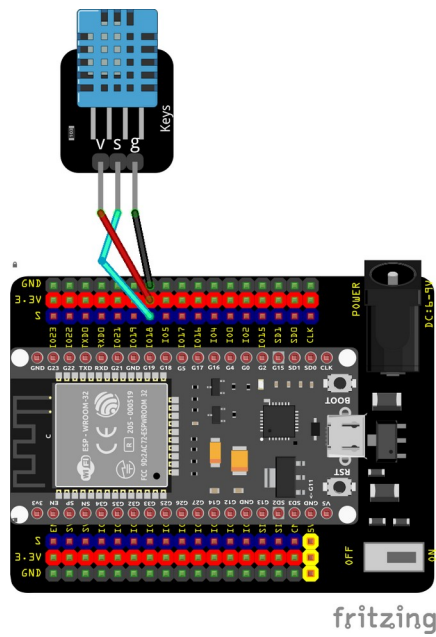
Conectamos o sensor ao GPIO 18.

Material necesario:

- ESP32 WROOM + shield
- Sensor DHT11
- Cables F-F

Pasos a seguir:

1. O esquema de conexións e os nodos en Node-Red son os das imaxes.
2. Na configuración do nodo **mqtt out**, que utilizamos para a humidade, escribir **casa/sensores/humidade** como **Topic**
3. Na configuración do nodo **mqtt out**, que utilizamos para a temperatura, escribir **casa/sensores/temperatura** como **Topic**
4. Engadimos un nodo **debug** para poder comprobar se o sensor está enviando mensaxes ao broker. Na configuración do nodo **mqtt in** que conectamos ao **debug** so temos que escribir correctamente o topic (depuracion) e seleccionar o noso broker mqtt.
5. Para visualizar os datos utilizamos nodo tipo **gauge** para a temperatura e tipo **donut** para a humidade, e os chamaremos temperatura e humidade. Tamén cambiamos o rango de unidades, de 0 a 100.
6. No caso da temperatura engadimos un nodo **chart**, que chamamos **gráfico**, como exemplo de visualización da evolución dos datos dun sensor.
7. Creamos un programa, como o da imaxe, en Arduinoblocks, o descargamos, abrimos desde IDE Arduino e o cargamos na ESP32.
8. Unha vez teñamos creado o fluxo en Node-Red, conectados os compoñentes na placa e cargado o programa no ESP32 abrimos o panel de control e comprobamos que podemos ver a temperatura e humidade.

Práctica7_DHT11

Archivos

Subir

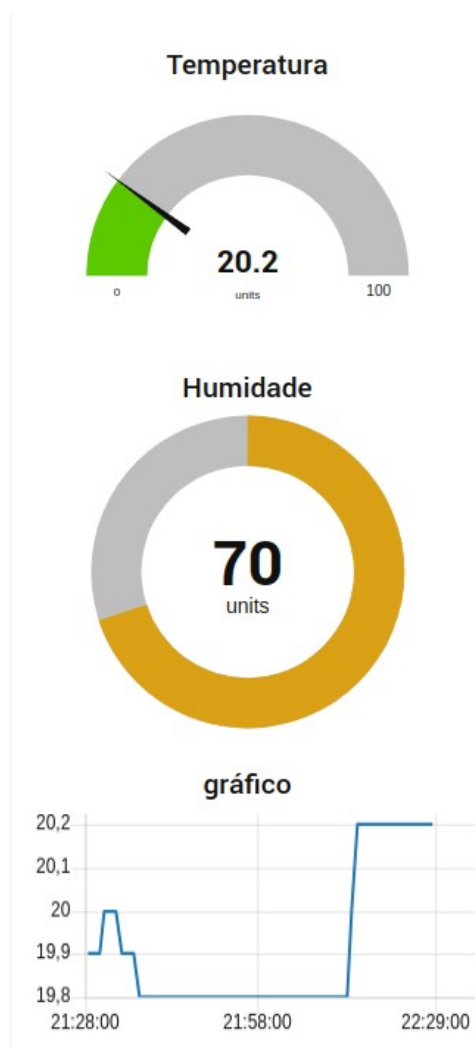
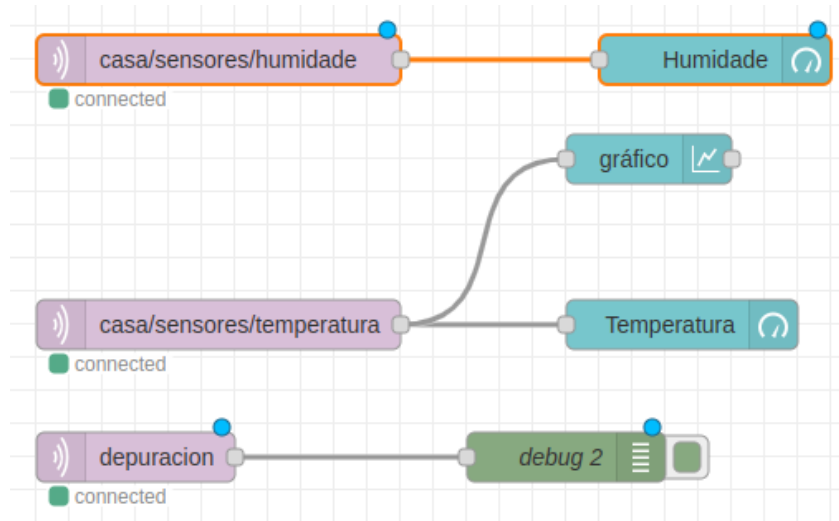
Consola

Inicializar

- Iniciar Baudios 115200
- Enviar "Conectando a Wifi" Salto de línea
- Conectar a una red Wifi
 - SSID ATuaSSID
 - Clave OTeuContrasinal
- Configuración estática
 - Dirección IP 192.168.1.32
 - Máscara de subred 255.255.255.0
 - Puerta de enlace 192.168.1.1
 - DNS-1 8.8.8.8
 - DNS-2 8.8.4.4
- Enviar "Conectado a IP" Salto de línea
- Enviar "Conectando a Raspberry MQTT" Salto de línea
- Iniciar
 - Broker 192.168.1.101
 - Puerto 1883
 - Cliente Id
 - Usuario
 - Clave
- si ¿está conectado?
 - hacer
 - Enviar "Conectado a Raspberry MQTT" Salto de línea
 - sino
 - Enviar "Reintentando conexión a Raspberry MQTT" Salto de línea

Bucle

- Establecer temperatura = DHT-11 Temperatura °C Pin 18
- Establecer humedad = DHT-11 Humedad % Pin 18
- Enviar temperatura Salto de línea
- Enviar " " Salto de línea
- Enviar humedad Salto de línea
- si no Is NaN? temperatura
 - hacer
 - MQTT Publicar Tema "casa/sensores/temperatura" Valor temperatura
 - MQTT Publicar Tema "casa/sensores/humedad" Valor humedad
- Esperar 3000 milisegundos

8. Práctica 8. Botón.

O botón é o exemplo dun sensor dixital, que pode adoptar dous estados pulsado - non pulsado; 0 – 1; 0 – 3,3V, ...

Para o noso exemplo conectaremos o botón en modo pull-down.

(<https://tecnoloxia.org/robotica/pull-up-e-pull-down/>)

Para poder comprobar como funciona o botón utilizaremos un LED tal como o fixemos na práctica 1, no GPIO2, pero esta vez o LED acenderá e apagará cando pulsemos o botón conectado ao GPIO4.

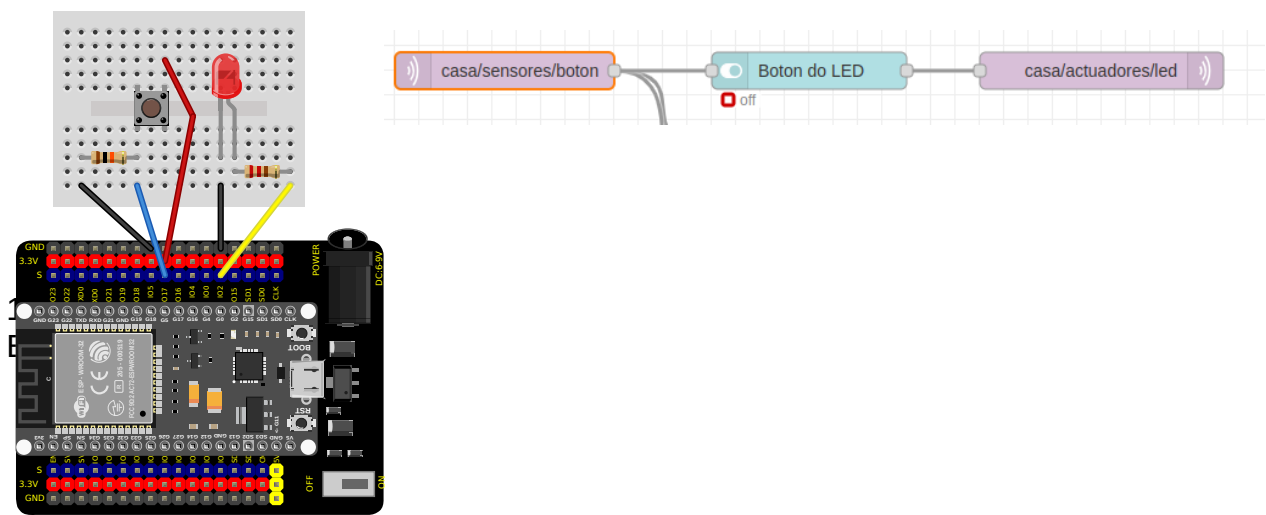
Neste caso, ante a imposibilidade de ligar o topic “casa/sensores/boton” a unha variable booleana facemos un programa que farña que o LED acenda ao pulsar o botón e un nodo **switch** ligado ao LED cambiará de posición.

Material necesario:

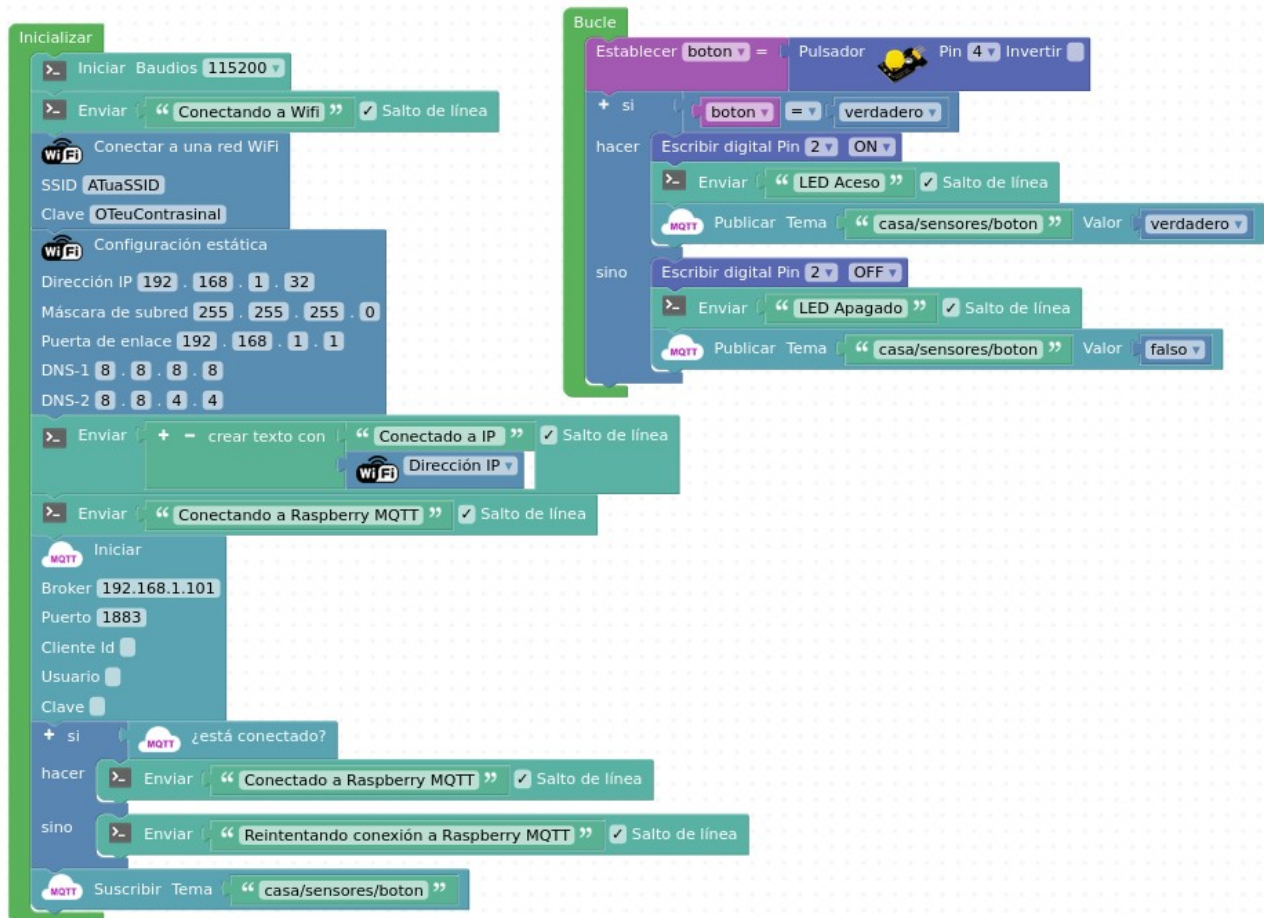
- ESP32 WROOM + shield
- Pulsador
- Resistencia de 10kΩ
- LED
- Resistencia de 220Ω
- Protoboard
- Cables M-F

Pasos a seguir:

- 1.
- 2.
3. Creamos un programa, como o da imaxe, en Arduinoblocks, o descargamos, abrimos desde IDE Arduino e o cargamos na ESP32.
4. Unha vez teñamos conectados os compoñentes na placa e cargado o programa no ESP32 comprobamos que ao pulsar o botón acende o LED e cando non o pulsamos o LED permanece apagado.

Práctica8_AB_Boton

9. Práctica 9. Sensor PIR + zoador.

Tedes información sobre o funcionamento do sensor na práctica do boletín anterior.

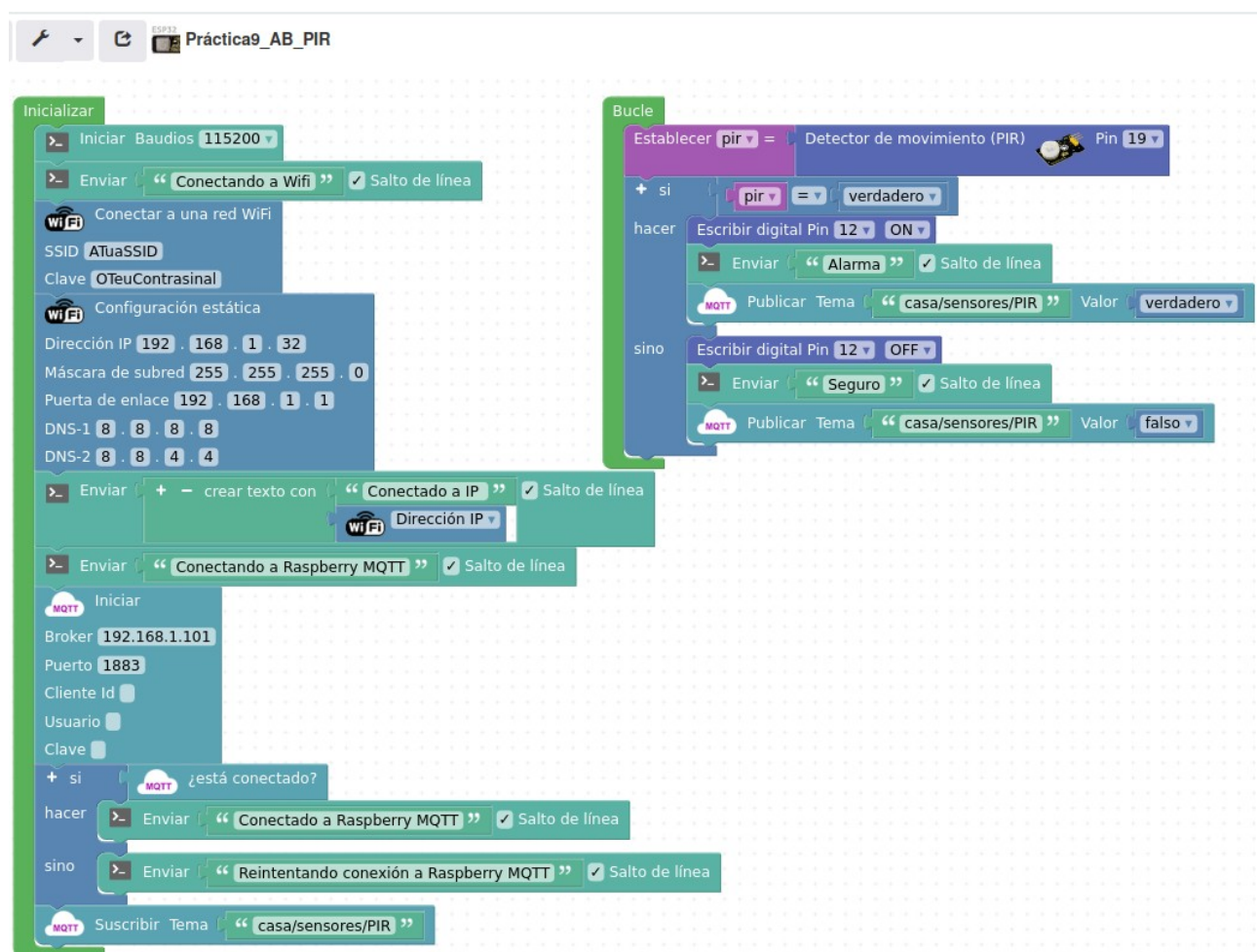
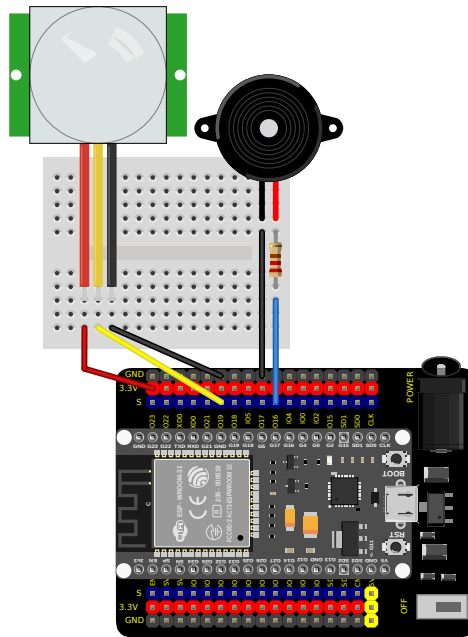
Sensor PIR conectado ao GPIO19, e zoador conectado ao GPIO16.

Material necesario:

- ESP32 WROOM + shield
- Sensor PIR
- Zoador
- Resistencia de 220Ω
- Protoboard
- Cables M-F

Pasos a seguir:

1. O esquema de conexións e os nodos en Node-Red son os das imaxes.
2. Na configuración do nodo **mqtt out**, escribir **casa/sensores/PIR** como **Topic**
3. No nodo **function** cargamos o programa en JavaScript **function_pir.js**, que fará que cando chegue a mensaxe de botón pulsado ao nodo mqtt in se acenda o LED.
4. O nodo **debug** que chamamos enviado serve para comprobar que mensaxe chega ao topic **casa/sensores/PIR**
5. Instalamos no ESP32 o programa **Practica9_PIR.ino**, desde o IDE Arduino.
6. Unha vez teñamos creado o fluxo en Node-Red, conectados os compoñentes na placa e cargado o programa no ESP32 abrimos o panel de control e comprobamos que ao pulsar o botón acende o LED e cando non o pulsamos o LED permanece apagado.

10. Práctica 10. Sensor de luz.

Utilizaremos un LDR conectado a un divisor resistivo.

Todos os modelos de ESP32 teñen dispoñibles dous ADC (analog-to-digital converter) SAR (Successive Approximation Register) de 12 bits, denominados ADC1 e ADC2.

Cunha resolución de 12bits, unha resolución de 3.3 voltios / 4096 unidades, é equivalente a 0.8 mV por paso. Ademais, podemos configurar mediante programación a resolución do ADC e o rango da canle.

A tensión máxima admisible é 3V3. Aínda que moitos GPIO do ESP32 son tolerantes a 5V, o ADC non o é. Así que non metades máis de 3.6V nun pin que usedes como entrada analóxica, ou danaredes o ADC. (Fonte: [Luis Llamas](#))

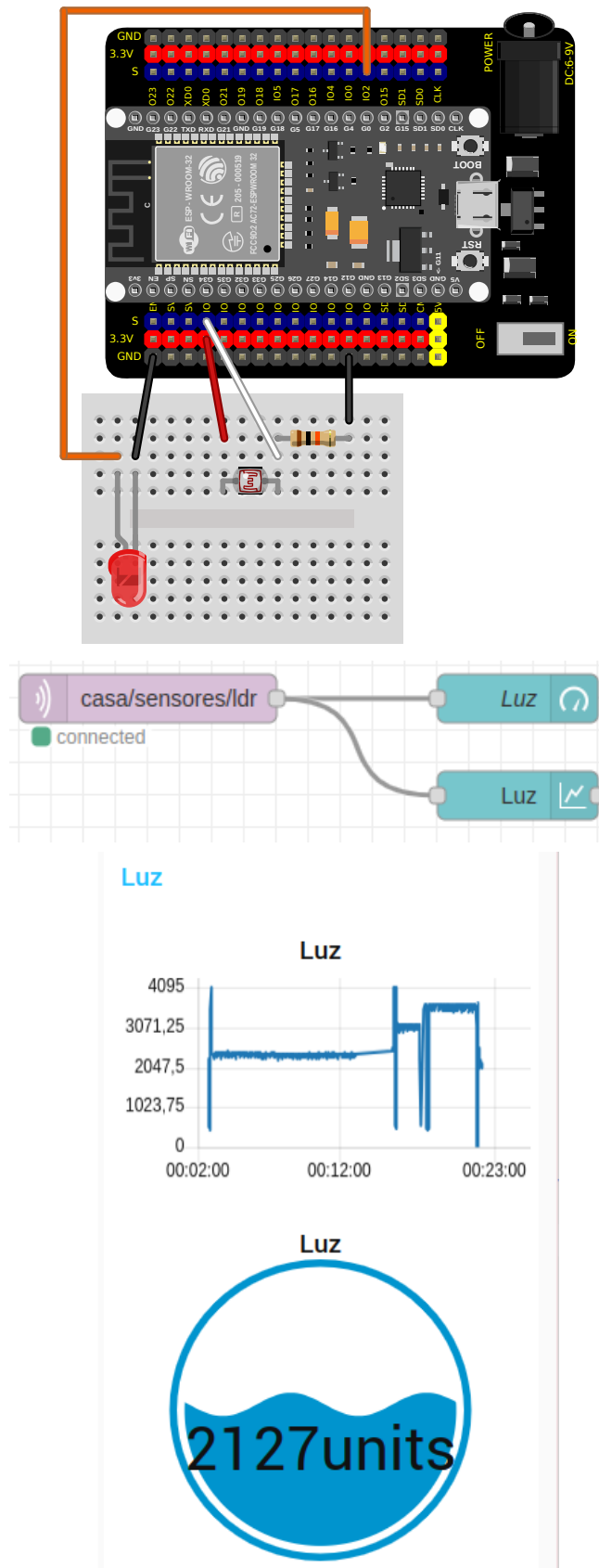
Conectamos o LDR ao GPIO 34.

Material necesario:

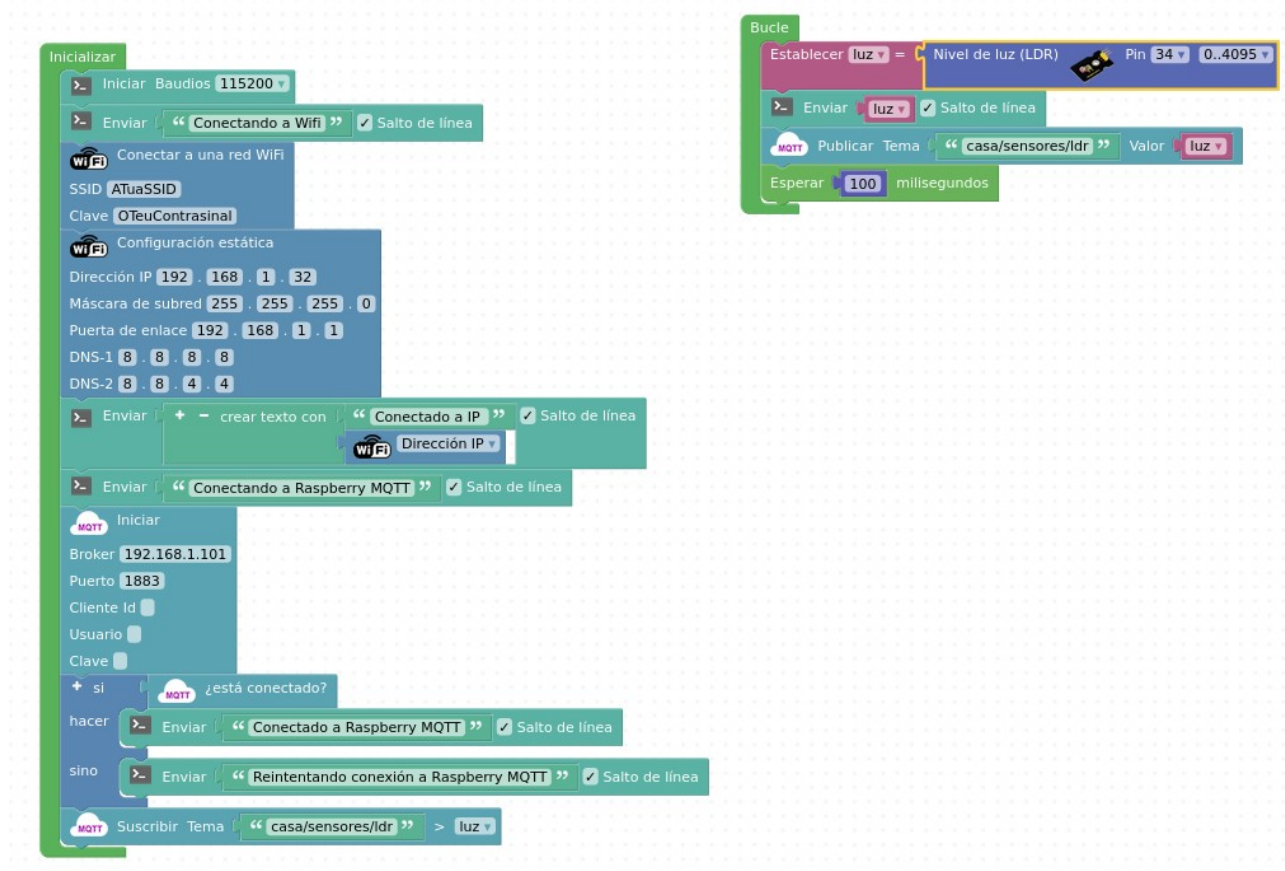
- ESP32 WROOM + shield
- LDR
- Resistencia 10kΩ
- Protoboard
- Cables M-F

Pasos a seguir:

1. O esquema de conexións e os nodos en Node-Red son os das imaxes.
2. Na configuración do nodo **mqtt out**, escribir **casa/sensores/ldr** como **Topic**
3. Configuramos un nodo **gauge** e outro **grafic**, igual que o sensor de humidade, pero neste caso indicará a luz, que será de entre 0 e 4095, xa que o conversor ADC e de 12 dítos.
4. Instalamos no ESP32 o programa Practica10_ldr.ino, desde o IDE Arduino.
5. Unha vez teñamos creado o fluxo en Node-Red, conectados os compoñentes na placa e cargado o programa no ESP32 abrimos o panel de control e comprobamos que aparecen indicadas as variacións de luz nos indicadores gráficos.

Práctica10_AB_LDR

11. Práctica 11. Potenciómetro.

Esta práctica é igual que a anterior, só teremos que cambiar o LDR por unha resistencia variable, xa que nos dous casos o que temos é un sensor analóxico que envía unha tensión entre 0 e 3,3 voltios a un GPIO ADC do ESP32. Como o conversor analóxico-dixital é de 12 díxitos, os valores que obteremos serán de entre 0 e 4095.